

Les i dette nummer om:

- Program vårseminar s. 2
- Leder: Det som er truende s. 2
- Prestestudiet s. 4
- Vårt første æresmedlem s. 5
- Deus Caritas est s. 5
- Schillebeeckxs syn s. 6

og litt til...

Nyhetsbrev nr. 1/2006

La flere få høre hva du mener

Delta med innlegg i *Også vi er Kirkens* nyhetsbrev. Send brev eller e-post til Trine Haaland, Gustav Jensens gt. 8, 0461 OSLO / red@ogsavierkirken.no

Redaktør: Trine Haaland

OVEKs webadresse: www.ogsavierkirken.no

"Kirken og religionsdialogen":

Hett seminartema

Ved Pål Kolstø

Sjelden har vel 'timingene' for våre foredrag vært bedre enn i vår. Vi hadde i lengre tid arbeidet med et seminar om Kirken og religionsdialogen da saken med Muhammed-karikaturene eksploderte og 'religionsdialog' plutselig var på alles lepper.

Har de kristne og kirkene en særlig rolle å spille når det gjelder å fremme forståelse og kontakt med andre religioner? Hvis svaret er ja, hvordan kan det i så fall best gjøres? Og hvordan er viljen til religionsdialog blant norske kristne i dag? Hvordan blir for eksempel forholdet mellom religionsdialog og misjon?

Velskolert panel

Til å diskutere disse og andre presserende spørsmål har vi fått tre teologer og en religionshistoriker, alle fra Universitetet i Oslo, til å komme til 'Også vi er Kirken'. To av dem er katolikker og to lutheranere. Katolikken Brynjulv Norheim vil snakke om «Den katolske kirke og religionsdialogen fra Det annet Vatikankonsil og til i dag». Han vil kort oppsummere historikken fra Det annet Vatikankonsil, med gryende økumenisk åpenhet, fram til skrevet om interreligiøs dialog som kom i fjor. Avslutningsvis vil han komme med noen tanker om veien videre i lys av den nåværende situasjonen.

Professor Notto Thelle er lutheraner og tidligere Japan-misjonær. Han har en stor og begeistret leserskare som forfatter av en rekke bøker om møte mellom kristendom og Østens religioner som mange av dere vil være

kjent med. Fjorårets bok heter *Kjære Siddhartha! Brev og samtaler i grenseland mellom øst og vest*. På vårt møte vil Telle snakke om «Erfaringer fra samtaler i grenselandet mellom buddhisme og kristendom».

Så en katolikk til: religionshistorikeren professor Per Kværne konverterte til Den katolske kirken for få år siden. Hans spesialområde er Tibets religion og kultur, og han vil snakke om «Dialog mellom kristne og tibetanske buddhister: fra Ippolito Desideri til Dalai Lama».

Som dere skjønner vil vi i motsetning til dagens media fokusere ikke bare på islam men på flere religioner. Men det betyr ikke at vi overser den kristen-muslimske dialogen. Til å snakke om den har vi fått universitetets-stipendiat Anne Hege Grung. Hennes innlegg har tittelen «Kristen-muslimsk dialog som en levende spirituell erfaring». Grung vil legge vekt på hva det kan bety for ens kristne tro å oppdage islam og bli kjent med muslimske troende - og løfte opp noen tema derfra som en utfordring for kirken. Hun vil også knytte dette til kvinnesynet i kristendommen og islam.

Kirkens plass i dialogen

Det er altså svære temaer vi gir oss i kast med, men så har vi i motsetning til de fleste av dagens mediadebattanter en hel dag til å diskutere dem i ro og mak.

Noen av dere vil kanskje spørre: Blir det ikke paradoksalt å arrangere møte om religionsdialog uten å ha noen ikke-kristne troende som innledere? Jo, i en viss forstand stemmer nok det. Men temaet for seminaret er ikke 'religionsdialogen' men "Kirken og religionsdialogen". Vi vil fokusere på hva

kirkene har gjort, ikke gjort, og bør gjøre. Ved en senere anledning vil vi kanskje kunne få til et seminar der vi ser religionsdialogen fra 'den andre siden' også (og da må vi prøve å få med jødedommen...). Vel møtt til et spennende seminar 1. april (ikke aprilsnarr)!

Velkommen til åpent seminar i regi av Også vi er Kirken:

KIRKEN OG RELIGIONSIALOGEN

Program:

11.30: Servering av kaffe og te

11.45: Universitetslektor *Brynjulv Norheim*: "Den katolske kirke og religionsdialogen fra Det annet vatikankonsil og til i dag". Professor *Notto Thelle*: "Erfaringer fra samtaler i grenselandet mellom buddhisme og kristendom".

14.30: Servering av varm mat.

15.15: Professor *Per Kværne*: "Dialog mellom kristne og tibetanske buddhister: fra Ippolito Desideri til Dalai Lama".

Universitetsstipendiat *Anne Hege Grung*: "Kristen-muslimsk dialog som en levende spirituell erfaring".

18.00: Messe i Mariakirken

Tid: 1. april 2006, kl. 11.30

Sted: Mariakirken, Nyveien 17, Stabekk

Påmelding: Innen 25. mars til Også vi er Kirken ved Aasmund Vik, Falsens gt. 27 b, 0556 Oslo eller via e-post til: leder@ogsavierkirken.no

Pris: Medlemmer 100 kroner, ikke-medlemmer 200 kroner, betales ved ankomst.

Leder:

Det som er truende

Det er mye som kan oppleves som truende. Og det får som regel ufortjent mye oppmerksomhet og presse, vel egnet til å skape hysteri og massesuggesjon. Nå snakker vi ikke om ender og andre løsfugler, men om saker som har virket truende for våre religiøse autoriteter gjennom årtidene. Spørsmålet er om redslene har vært velfunderte. Mye tyder på at skytset har vært rettet mot mangt et feil mål, eksempelvis innen naturvitenskapen.

Ingen har vel nå virkelige religiøse problemer med at jorden ikke lenger regnes som universets midte, eller at jorden ikke er flat. De færreste europeere har heller ikke religiøse motforestillinger mot utviklingslæren, slik man en gang hadde. Kristendommen og kirken har tilstrekkelig tyngde i seg til ikke å la seg avfeie av vitenskapelige forskningsresultater. Evangeliet lever videre.

Omstillinger i forhold til verdenssyn har måttet finne sted og vil fremdeles gjøre det, det trenger ikke rokke ved troen. At kirken er i stand til å forholde seg til forandringer i de menneskelige levekår, sier noe om en levedyktig institusjon.

Striden mellom kirken og vitenskapen har mildnet gjennom årtusenene, i 1992 unnskyldte Johannes Paul II den behandling Galileo fikk. Man kan innvende at det var vel sent, tross alt er det gått mye forskningstid mellom 1633 og 1992, men først og fremst var vel dette en gest som forteller at forholdet mellom forskning og kirke ikke lenger er det samme. Vitenskap og religion har i samfunnet fått hver sine sfærer, noe paven anerkjente ved å understreke deres respektive autonomitet. Ikke desto mindre fremhevet han at de gjensidig kan berike hverandre.

Nå er det andre felter som presenteres som farlige for troen: Familien står i fare for å oppløses, fortelles vi. Det som truer denne gang er de homofile som også ønsker å leve i familie. Og de homofile truer oss ikke bare der, men også fra sin stilling som presteviede innen kirken. Om homofilt partnerskap hører vi fra øverste katolsk hold uttalelser som at det er "umoralisk, strider mot naturens orden og truer samfunnets orden". Om homofile generelt heter det at deres legning er "objektivt sett forvirret (objectively disordered)" og at den kan føre til "alvorlig fordervelse (serious depravation)", hvilket er del av begrunnelsen for hvorfor Den katolske kirke ikke lenger skal oppta prestestudenter med homofil legning.

Om de homofile sjelesørgere får vi høre at de ikke er egnede til å sette seg inn i spesielt kvinners situasjon. Ikke til å undres over at noen blir redde! I et forsøk på aktivt å forebygge den bølgen av anerkjennelse av homofiles rettigheter som sprer seg i stadig flere land, oppfordrer nå Vatikanet politikere til å bruke sine stemmer og uttalelser "riktig" for å stagge nye tilløp til anerkjennelse av homofiles ønske om å lovbeskyttet leve sammen i ekteskap eller partnerskap. Sammenblandingen av politikk og religion som man var så redde for på 70 og 80-tallet er plutselig ikke så farlig lenger.

Forskning underbygger at det finnes mellom 1-8 prosent homofile i befolkningen. I dyreverdenen finner man hos 1500 arter som er undersøkt i nyere tid, høyere tall av homoseksualitet: fra 5-40 prosent. Blant annet hos spekkhoggeren er det påvist livslange parforhold mellom hanner, forhold som går ut over det rent vennskapelige. Det at homofili likevel betraktes som nærmest naturstridig og behandles deretter av Den katolske kirke, rimer dårlig med hva et stort antall mennesker finner gangbart og forsvarlig i vår samtid.

Mange ser på sin homofile sjelesørger som en god støtte, endelig én som forstår at ting kan være vanskelig! Mange lar seg imponere over de homofiles mot til å inngå partnerskap, på tross av all fordømmelse. At det å holde sammen ikke er alltid er så greit, vet flere, når samlivsønsket i tillegg ikke støttes av omgivelsene skjønner man at dette er to som virkelig tror på kjærligheten. At de faktisk søker ekteskapet i en tid da det stabile parforholdet har dårlige odds, kan man ikke annet enn inspireres av.

Om presten eller ordenspersonen er heterofil eller homofil, tror jeg de fleste ikke er så opptatt av, alt i alt. Fristelsene for dem er like store eller små som for heterofile som har lovet sølibat. Det er et utbredt ønske om anerkjennelse av homofiles likeverd i vår kultur. Må vi likevel vente i over 350 år før det kommer et dementi?

Trine Haaland

Balansert om modenhet og legning

Rektor ved Ushaw seminary i Durham, James O'Keefe, mener det finnes gode grunner til å stille spørsmålstegn ved den seksuelle integrasjonen og modenheten til fremtidige prester, inklusive de homofile, i følge The Tablet. Han påpeker at det er et problem hvis homofile prester har gått inn i Kirken hvis det er for å være i et miljø av menn. O'Keefe understreker imidlertid at det essensielle her ikke gjelder seksuell legning. "Det dreier seg om for oss er modenhet og integritet, ikke orientering. Det er av avgjørende betydning at fremtidige prester er i stand til å forholde seg i dybden til mange forskjellige mennesker. Hvis en student er kvinnehater eller homofob eller bare er bekvem sammen med andre homofile menn, så tror jeg ikke at han er kalt til et menighetsliv som prest." O'Keefe mener den presumptivt store andelen homofile i Kirken, av enkelte anslått til å være mellom 20 og 30 prosent, skyldes at svært mange prester forlot prestegjernen for å gifte seg etter 1968.

Strategi for ekteskapet

Johannes Paul II-instituttet for studier av ekteskap og familie organiserte i slutten av februar et ukeslangt internasjonalt møte for å diskutere hvordan man kan hindre flere land i å legalisere ekteskap mellom homofile, noe som i den senere tid har skjedd i både Nederland, Belgia, Storbritannia, Spania og Kanada. Man frykter også at dette vil kunne skje i Italia der det er valg i mars.

Presidenten for det nevnte Vatikan-instituttet, Livio Melina, uttalte til avisen La Repubblica at "homobevegelsen er en svært mektig kulturell lobby, godt infiltrert i intellektuelle miljøer og blant maktthaverne. Dens mål er å ødelegge en viss oppfatning av familien".

(Nouvel Obs)

Kommentarer til Vatikanets dokument om homoseksualitet og prestestudiet

Den omstridte instruksjonen utkom sist november som et av flere dokumenter siden 1975 angående den menneskelige seksualitet. I følge en offisiell kommentar til dokumentet som nekter homofile med "dypt rotfestede homofile tilbøyeligheter" adgang til prestestudiet, er det et sentralt punkt at den økende aksepten av homofile i dagens samfunn ikke må godtas fordi den strider mot naturloven.

Uttalelsen kom i forbindelse med offentliggjøringen av dokumentet, og stammer fra **Zenon Grocholewski**, prefekt for utdannelses-kongregasjonen der dokumentet ble utstedt. Han sier i intervjuet med Vatikanradioen at godkjenning av homofili "motsier [...] det som Gud selv har nedfelt i menneskenaturen". Verdt å merke seg er at det ikke bare er de som har disse "dypt rotfestede tilbøyelighetene", eller de som praktiserer homofili som er uønsket ved presteseminarene, men også de som "støtter homokulturen" – og de trenger jo verken praktisere eller ha tilbøyelighetene selv.

The Tablet intervjuet flere nøkkelpersoner for reaksjoner på dokumentet. **Donald Findlater** er direktør for Lucy Faithfull Foundation som behandler både klerikale og andre pedofile overgripere. Han avviser at dokumentet skulle være et adekvat svar på overgrepssakene i kirken og understreker at det ikke er riktig å forbinde pedofili med homoseksualitet. Findlater viser til Ferns i Irland der man fant at hoveddelen av ofrene var av hankjønn, mens en tredjedel var kvinner og at én av prestene foregrep seg både på gutter og jenter. Han frykter at dokumentet tilbyr en forenklet modell for å vise den sammensatte virkeligheten som den menneskelige seksualitet er.

Sr. Jeannine Gramick som arbeider innenfor kirken med lesbiske og homofile, hevder i likhet med Findlater at dokumentet står for en forenkling av seksualiteten. Hennes ankepunkt er at homofiles legning kalles for "objektivt sett forvirret".

- Jeg skulle virkelig ønske at forfatterne av dette dokumentet, og alle Vatikanets tjenestemenn, ville lese seg opp på forskningen som er gjort de siste 30 årene. Jeg skulle ønske kurien ville møte lesbiske og

homofile mennesker for å lære om deres virkelighet, sier hun.

Gramick viste til sin egen katolsk innlærte oppfatning fra 70-tallet om homofile som psykologisk ubalanserte.

- Jeg fikk så vite at Den amerikanske psykiatriske organisasjon og Den amerikanske psykologiske organisasjon, som en gang anså homoseksualitet for å være en mental eller følelsesmessig sykdom, gikk tilbake på denne bedømmelsen på begynnelsen av 1970-tallet, og uttalte at homoseksualitet er en naturlig og medfødt seksuell legning, selv om den ikke er den mest utbredte.

Pater James Martin er jesuitt og forfatter av boken *In Good Company: The Fast Track from the Corporate World to Poverty, Chastity and Obedience*. Hans fokus er at dokumentet vil ha som sideeffekt at sunne homofile menn, altså de som er best i stand til å leve et liv i sølibat, vil vises bort.

- Enhver følelsesmessig moden, psykologisk sunn mann vil raskt identifisere seg som en med "dypt rotfestede homofile tilbøyeligheter". Han vil se dette dokumentet som et "ikke velkommen"-skilt, med hilsen fra Vatikanet, og vil bli tvunget til å fornekte sitt kall for presteskapet, uansett hvor dyptfølt det måtte være. Og hvilken mann som lever i sølibat ville ønske å representere en organisasjon som ser på ham som per se uegnet til å "relatere på en ordentlig måte til menn og kvinner"? Som en følge av dette er de eneste homofile som vil søke seg til presteseminar antakelig de som er uklare angående sin egen seksuelle legning, de som ikke vil innrømme sin legning, eller de som er villige til å lyve om den – dette er ikke oppskriften på et sunt presteskap, uttaler han.

(Tablet, 3.12.05)

Skiftet mening

Den norske kirkens lærenemnd er splittet i synet på homofilt samliv. Av nemndas 20 medlemmer er 10 for og 10 mot. Biskop Laila Riksaasen Dahl som endret synspunkt underveis uttaler til Aftenposten 21.01.06:

- I det nye møtet med tekstene slo det meg at den klassisk kirkelige holdningen til homofili ikke stemte med det mønster Jesus viste i møtet med mennesker, særlig med dem som var utstøtt. Jesus løftet disse opp og bekreftet deres liv. Fariseerne som brukte lovens bokstav, ble refset av Jesus fordi de ikke hadde grepet lovens dypere mening, nemlig kjærligheten til Gud og sin neste, sier hun. Hun legger til at "vi bør tale med varsomhet, og selvkritisk spørre om vi ikke har stigmatisert grupper bare for å verne en moral".

Baby Johannessen, første æresmedlem i "Også vi er Kirken-Norge"

Styret i "Også vi er Kirken-Norge" har utnevnt Baby Johannessen til æresmedlem i organisasjonen. Hun medvirket sterkt til at den internasjonale reformbevegelsen også fikk en avdeling i Norge, og vi er henne dypt takknemlig for den kunnskap og det engasjement hun har lagt for dagen og delt med oss, både under planleggingsarbeidet og senere.

Hedersbevisningen ble overrakt i anledning hennes 80-års dag 23. februar. Samme dag ble et intervju med jubilanten presentert i lokalavisen "Asker og Bærum Budstikke": "Ingen vanlig 80-åring" var overskriften. Det kan vi skrive under på. Hennes engasjement er smittende.

Jeg selv kjente navnet fra tidsskriftet St. Olav lenge før jeg hadde gleden av å møte henne personlig, så jeg kjente til hennes journalistiske viten og allsidighet og husker med spesiell glede hennes engasjerte og kunnskapsrike innlegg på vårt stiftelsesmøte i 2002.

Aasmund Vik

Pressemelding fra IMWAC:

I anledning pave Benedikts første rundskriv "Deus Caritas est" (Gud er kjærlighet) har den internasjonale paraplyorganisasjonen International Movement We Are Church, sendt ut en pressemelding. Vi bringer her hoveddelen av teksten, oversatt til dansk av Eva Antkowiak, men utelater sammenfatningen av innholdet i rundskrivet.

Gælder Guds kærlighed også i kirken?

Til første pavelige rundskrivelse "Deus Caritas est" af pave Benedikt XVI om den kristne kærlighed.

Den kirkelige folkebevægelse *Wir sind Kirche* hilser med glæde, at paven i sin første pavelige rundskrivelse "Deus Caritas est" betoner den uadskillelige sammenhæng mellem Guds kærlighed og næstekærlighed såvel som dennes uundværlige betydning for den kirkelige opgave.

Hvis dette skal være et tegn på, at Benedikt XVI. vil fremhæve kristendommens og den romersk-katolske kirkes menneskelige ansigt i sit pontifikat, og hvis der nu ud af trosvogteren Joseph Ratzinger skulle blive den hyrde, der i stedet for påbud og forbud mere trækker kærligheden og tilgivelsen ind i centrum, så vil det være tegn fulde af håb.

Med det mangfoldige begreb kærlighed har paven rigtignok vovet sig ud på et vanskeligt terræn. Den nye pavelige rundskrivelse gør ikke kristendommens århundredlange fjendtlighed mod menneskekroppen usket. Men hvis det skulle lykkes med denne rundskrivelse at åbne vejen for en mere positiv indstilling til den menneskelige seksualitet, så vil dette være et skridt, der peger på fremtiden for den romersk-katolske kirke.

Det er anerkendelsesværdigt, at Benedikt forklarer: Den aktive næstekærlighed i de kristne hjælpearbejder er for kirken nøjagtig lige så vigtig som kærligheden til Gud og gudstjenesten. – Man må ganske vist spørge, om pavens ord er konkrete nok til at få varig indvirkning på samfundet og også inden for kirken. Vil politik og økonomi lade sig påvirke af Benedikts ord? Det ville være ønskeligt, om denne rundskrivelse vil blive forstået af de rige stater som en appel til at sørge for en retfærdig fordeling af goderne.

Den pavelige rundskrivelse er en religionsfilosofisk fremstilling af begreberne

"Eros", "Agape og "Caritas" på højt niveau. – Man må dog spørge: Hvilken relevans vil denne hyrde-rundskrivelse (rundskrivelse er den oprindelige græske betydning af ordet Enzyklika) få for verdenskirken, for de stedlige kirker og for livet i sognene? Kan denne rundskrivelse i betragtning af den verdensomspændende nød give mennesker inden for og uden for den katolske kirke konkrete håb? Bliver det eurocentriske og den på den græske filosofi hvilende tænkemåde overvundet med denne rundskrivelse?

Spørgsmålet er også, hvor langt kirken kommer de berettigede anliggender og spørgsmål fra "de bekymrede ateister" (Karl Rahner 1904 – 1984) i møde i betragtning af den fremadskridende sekularisering. Allerede som ung teolog har Ratzinger set den positive ting i ateismen, at den tvinger religionerne til at gøre sig bevidst om en "falsk menneskelig-gørelse" af Gud.

Wir sind Kirche anser det for nødvendigt, at der i tilslutning til rundskrivelsen indledes en institutionaliseret bred faglig diskussion om konkrete skridt som, hvorledes man kan omsætte pavens anliggende til samfundets og den kirkelige virkelighed. Desuden måtte også mange strukturer og holdninger, hvis ændringer der siden det andet vatikankoncil (1962 – 1965) bliver formået om af mange og ikke mindst af den kirkelige folkebevægelse, i rundskrivelsens ånd blive ærligt taget op til fornyet overvejelse, hvad angår dens "kærlighedstjeneste" og til sidst modigt korrigeret. Thi den katolske kirke kan ikke troværdigt kræve subsidiaritetsprincippet for samfundet, så længe den romerske kurie selv praktiserer centralisme uden myndighedsdeling og ikke er klar til at anerkende "lægmænd" som ligeberettigede partnere.

"Deus Caritas Est" kan leses i sin helhet på www.katolsk.no

Schillebeeckx om Gud, nytt konsil, paven og kirken

Den belgiske teologen Edward Schillebeeckx OP var teologisk konsulent for de nederlandske biskopene under Det annet Vatikankonsil. Han er nå 92 år gammel, bor i Nederland og er fremdeles opptatt med å skrive bøker. I oktober i fjor gav han et intervju med Ignace d´Hert og Jos Vandikkelen som ble trykket i TGL, hvor han uttalte seg om det meste med stor frihet. Vi bringer her noen av hans synspunkter:

Om Gud

På spørsmål om hva tro er for ham, uttaler den gamle teologen seg blant annet om Gud i det sekulariserte samfunnet.

- Mennesket er av natur religiøst, men det vil ikke si at det derfor også er troende.

Mennesket tror ikke nødvendigvis på Gud. Et fellesskap kan ikke bestå uten religion, om den nå er meningsfull eller en form for vanvidd, for det kan religion også være. Mennesker lever av det håp som er iboende religionen, også i et sekularisert samfunn. Ellers ville alle disse nye former for spiritualitet ikke oppstå. Dem har mennesker behov for. Men, de kan ikke realisere seg selv, ikke frelse seg selv.

Da dette resonnementet ikke er komplett tilføyer jeg alltid noe: Åpenbaring finnes, men den kommer ikke direkte ovenfra. Den er vevet inn i de troende menneskers svar. Dette er selve troens handling: at du sier at det virkelig finnes en Gud som gir seg til kjenne og lar høre fra seg i de menneskelige tildragelser. Ut fra dette er en erfaringsteologi uunværlig.

Jeg tror på Gud som en realitet som eksisterer uavhengig av oss, men som vi er avhengige av. Men – Gud er jo et mysterium: vi vet ikke hvem Gud er. Men Gud viser seg i mennesket Jesus. Du skal bare kikke på dette mennesket, på hans livsvei, så vet man noe om Gud. Den Gud er den absolutte uselvskhet og den absolutte frihet, han er ny hvert øyeblikk, det vil si ny for oss. Ved selve det faktum at han har skjenket mennesket frihet vil han også akseptere den friheten. Han blander seg ikke. Han lar menneskene råde. Gud står ikke i veien for den menneskelige autonomi. Gud er absolutt fri i hva han er.

Om nytt konsil

Schillebeeckx er ikke negativ til et nytt konsil, men det trengs ikke foreløpig.

- Det har vi helt sikkert bruk for, men ikke under Benedikt og heller ikke tidligere under Johannes Paul II. På den annen side, mens konsilet står på, er alle frie. Jeg husker ennå meget godt, at jeg i sin tid gikk til pater Brown. Han var den gang allerede kardinal, men før det hadde han vært vår ordensgeneral. Jeg hadde ved konsilets begynnelse skrevet en tekst og tatt den med til ham. Og jeg sa til ham: "Du vil sikkert ikke være enig i alt". Han sa: "Jammen, nå kan man si alt hva man vil. Det er det som er formålet med et konsil. Men etterpå når de tar beslutninger, så skal man også akseptere dem. Ingen kan ta deg det ille opp, hvis du sier noe som er annerledes, selv om det i våre øyne lyder kjetterisk. Det er derfor man har et konsil."

Et konsil finner altså sted i en atmosfære av åpenhet. Men vi skal heller ikke romantisere det. Det finnes også manipulasjon. Pater Chenu har røpet i en bok som han skrev som 92-åring, at det i konsilteksten *Gaudium et spes* (den dogmatiske konsitusjon om kirken), som ble godkjent 7. desember 1965, ikke var tale om begrepet *lex naturalis*, naturloven. Og allikevel forekommer dette begrepet to ganger i det publiserte dokumentet. En regulær forfalskning altså. Men det var noen – blant dem Ratzinger – som syntes at teksten var for optimistisk, den hadde for mye av 60-tallets atmosfære i seg. Det er imidlertid karakteristisk for Ratzinger, han har alltid vært kulturpessimist.

Om paven

I et møte på 60-tallet før konsilet der stemningen var stor, og hvor man lovet hverandre at kirken skulle fornyes, traff Schillebeeckx Ratzinger, sammen med blant andre Rahner og Congar.

- Den gang var Ratzinger mer åpen! I det første nummer av tidsskriftet *Concilium* skrev han en artikkel om kollegialitet som han forsvarte med nebb og klør. Senere, da han var blitt biskop underordnet han kollegialiteten under biskopen. Det merkverdige er, at han nå, som pave, drar denne kollegialiteten fram igjen. Om det er snakk om et omslag? Både ja og nei. I følge folk som kjenner ham – jeg tenker her for eksempel på Hermann Häring, som er blitt undervist av ham og som har skrevet bok om ham – er og forblir han en rettlinjert personlighet. Men pastoralt – det er noe som sees oftere – er det mer åpenhet. Men prinsippene, de kommer i første rekke.

Dem pilles det ikke ved. Men i den daglige praksis...

Ratzinger har for eksempel ettertrykkelig inntatt det standpunkt, at protestanter ikke må gå til kommunion. Her i Nederland vakte det stor oppstandelse da den gamle dronning Juliana gikk til kommunion under bryllupsmessen for sitt protestantiske barnebarn og hans katolske brud. Det var ikke tillatt. Men i Rom sa man i etterkant at man godt kan gjøre det ved spesielle anledninger og ved viktige begivenheter...

Og slik gikk det til at Ratzinger, på tross av at han har skrevet et tydelig brev om det, at det å gi kommunion til protestanter er av det onde, selv ga kommunion til den protestantiske broder Roger fra Taizé ved begravelsesmessen for Johannes Paul II. Broder Roger fikk kommunionen og gav Ratzinger et kjærlig klapp på armen. En ting er læren, noe annet er den pastorale praksis.

Om kirken

Ut fra det faktum at mennesker av i dag ikke lenger søker kirken, mener teologen at selve ordet 'kirke' bør få en ny betydning.

- Det vil altså si at kirken bør bli annerledes. Kirken er ikke direkte stiftet av Jesus. Med andre ord: alt er mulig, det er mitt standpunkt. Men man kan heller ikke si at Kristus ikke har villet kirken. Det er nettopp fordi Jesus var som han var, at han fikk disipler. Og så får man en gruppe mennesker som hører sammen og kommer sammen. I det lange løp er det så bruk for et par praktiske regler og det kommer en slags institusjonalisering. Men så lite som mulig og så åpent som mulig. Det harmonerer ikke med den nåværende pyramidale struktur, sentraliseringen... Det er noe som kirken dessverre ikke innser. Nå sier også denne paven at kirken vil bli mindre, en hellig rest. Det er det omvendte av det som Jesus mente. Han gikk og lette etter de tapte får.

Intervjuet finnes i dansk, redigert versjon på www.veok.dk, ved Herman van Tooren. Den norske teksten er oversatt fra dansk og bearbeidet av Trine Haaland.

RETURADRESSE:
Også vi er Kirken, c/o Trine Haaland
Gustav Jensens gt. 8
0461 OSLO

Det nye...

I sin tale i anledning hundreårsjubileet for Einsteins fødsel i 1979, poengterte pave Johannes Paul II at vitenskapen, blant flere andre aspekter ved moderne kultur, påvirker og beriker troen. Han siterte fra Gaudium et spes (Glede og håp), § 7.

Sitatet han brukte i talen lyder i dansk orddrakt: "Endelig påvirker disse nye forhold også det religiøse liv. ... En skærpet kritisk sans renser religionen for en magisk verdensoppfattelse og for de former af overtro, der stadigvæk overlever, og fordrer daglig en mer personlig og aktiv trosholdning."

**(Det Andet Vatikankonsil,
Ansgarstiftelsens Forlag,
1997)**

**Møt våren
på seminar
om
religions-
dialog!**

**Åpent for
alle!**

Ennå ikke medlem? Ta en titt på

www.ogsavierkirken.no